

Handlarkraft

En rapport om hur en fungerande ICA-butik lyfter den svenska landsbygden och 10 förslag till politiska åtgärder.

ICA-butikernas betydelse för en levande landsbygd

Berättelsen om ICA är på många sätt en berättelse om en levande landsbygd. I över hundra år har ICA-butiker funnits i hela landet och idag är cirka 1 500 ICA-handlare verksamma i flertalet kommuner. I oktober öppnades ICA Supermarket i Charlottenberg, Eda kommun. Därmed finns ICA-butiker i 286 av Sveriges 290 kommuner. Dessa bidrar till att landsbygden kan fortsätta leva. Men det finns mer att göra.

Livsmedelsbutiken har en viktig roll på många mindre orter runt om i Sverige – inte minst som byns nav och naturliga mötesplats. Men de olika butikerna har givetvis olika förutsättningar. När befolkning och övrig service på en ort minskar har det visat sig att ICA-handlarna – som driver hälften av alla butiker i glesbygd – är mer uthålliga än övriga aktörer.

En ords attraktionskraft är beroende av tillgången till bra skola, vård och omsorg, men även arbete, boende, upplevelser, föreningsliv och handel. Inte minst är livsmedelsbutiken viktig. ICA-handlaren är ofta en av de större arbetsgivarna i mindre samhällen och butiken är ett steg in på arbetsmarknaden. Många ICA-butiker upprätthåller

även annan service på orten, till exempel genom att vara ombud för Systembolaget och erbjuda apoteksvaror samt post- och paketservice.

I denna rapport vill vi visa hur ICAs engagemang för den svenska landsbygden och ICAs närvaro i kommunerna bidrar till livskraft och utveckling. Vi presenterar siffror som visar hur ICAs närvaro ekonomiskt stärker de delar av landsbygden som har särskilt stora utmaningar. Slutligen pekar vi ut ett antal politiska åtgärder som vi ser skulle stärka förutsättningarna för entreprenörskap och dagligvaruhandel på den svenska landsbygden.

Foto: Alexander Crispin

Per Strömberg, vd ICA Gruppen

Magnus Moberg, ordförande ICA-handlarnas Förbund

Släpp loss handlarkraften!

Om hela Sverige ska leva och utvecklas måste vardagen fungera också för människor på landsbygden. Men den politiska debatten fokuserar ofta på det offentliga – skola, vård, omsorg, boende och infrastruktur. Detta är självklart viktigt. Men det räcker inte. En positiv utveckling på landsbygden kräver också livskraftiga företag och entreprenörskap. Här kan politiken bidra. Genom att ta vara på den kraft och styrka som finns, inte minst inom handeln och i synnerhet dagligvaruhandeln, kan glesbygden utvecklas. Vi kallar det att släppa loss handlarkraften.

Under de senaste 30 åren har antalet livsmedelsbutiker minskat med 27 procent. Samtidigt minskar kundunderlaget i många landsbygdskommuner. Det innebär orten är mycket sårbar. Därför måste förutsättningar för företagande och service på landsbygden få större fokus i den politiska debatten.

ICA-idén ger resultat

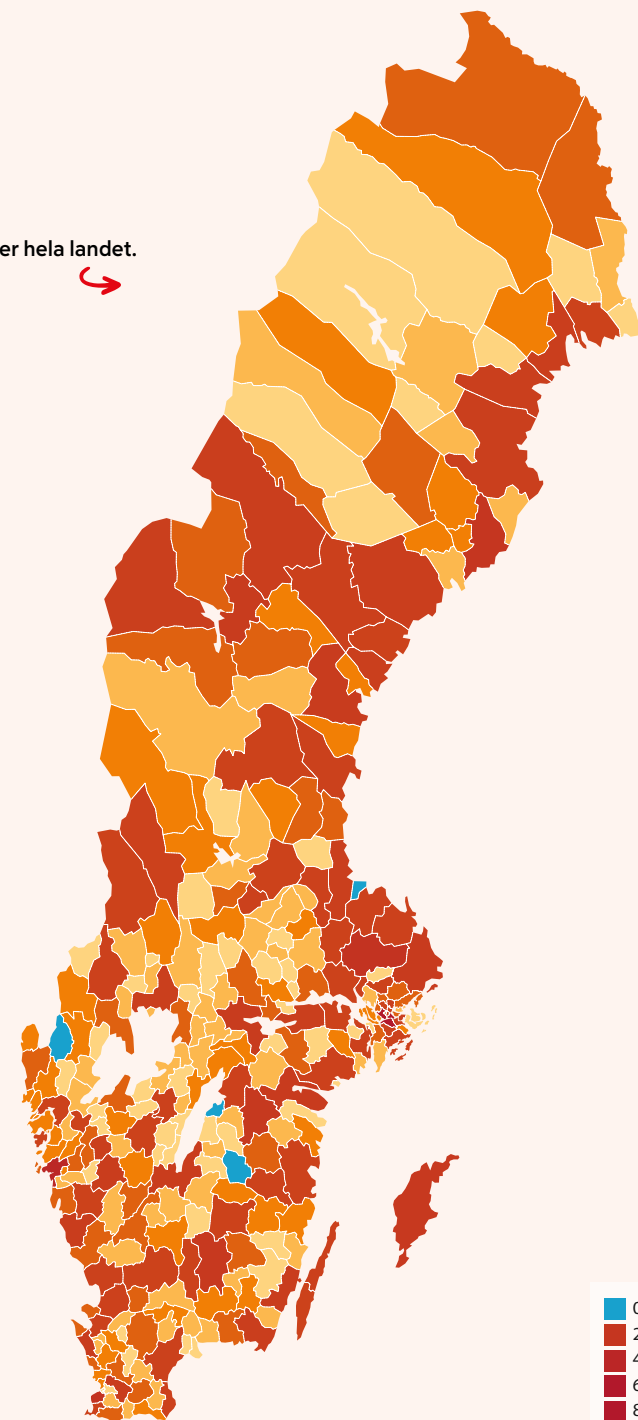
ICA finns i hela landet och bygger på ICA-idén. Den innebär att fria handlare äger och driver sina egna dagligvarubutiker samtidigt som de har tillgång till både stordriftsfördelar och ett gemensamt varumärke. Det självständiga och lokala entreprenörskapet i kombination med stordriftsfördelar har visat sig fungera mycket bra. ICA-modellen har utvecklat och levererat dagligvaruservice med goda resultat i över 100 år. Den lokala handlaren har stora fördelar

av ICAs gemensamma inköp, effektiva logistik och gemensamma marknadsföring.

Kärnan i ICA Gruppens verksamhet utgörs av handel med dagligvaror. Men verksamheten innefattar även en rad andra vardagsnära områden, bland annat apotek, bank, försäkring och fastigheter. Dessa stödjer kärnverksamheten och skapar samverkan och skalfördelar för kunder, enskilda verksamheter, medarbetare och samhället i stort. Med ICA i ryggen kan ICA-handlarna med andra ord erbjuda ett brett sortiment till hög och jämn kvalitet och bra priser till kunder i hela Sverige.

**Idag finns ICA-butiker i
286 av landets 290 kommuner**

ICA finns över hela landet.

ICAs samhällsavtryck i de mest sårbara kommunerna

ICA-handlarnas bidrag till samhället är större än att bara möjliggöra dagligvaruinköp. En ICA-butik är en betydelsefull mellanhand mellan jordbruk, livsmedelsindustri och konsument. Dessutom skapar butiken sysselsättning i hela samhällsekonomin. I denna rapport har vi främst studerat ICA-handlarnas bidrag i 23 kommuner som har särskilt stora utmaningar enligt den parlamentariska landsbygdskommittén.

En fysiskt närvarande handel är på många sätt avgörande för en levande landsbygd. I sin tur bidrar en levande landsbygd till Sveriges utveckling och tillväxt.

Inom ICA finns ett starkt intresse för att hela Sverige ska leva. Det ska vara möjligt att bo, leva, och verka i alla delar av landet. Här är de lokala ICA-handlarna en stark kraft. De gör det inte bara möjligt för människor på landsbygden att handla mat, hämta ut medicin eller paket och göra andra ärenden. Butikerna på mindre orter är även en mötesplats för de som bor och verkar där.

Handlarnas engagemang för bygden sträcker sig dessutom ofta långt utanför butiken – bland annat genom satsningar på det lokala föreningslivet, olika samarbeten och inköp av lokalproducerade varor.

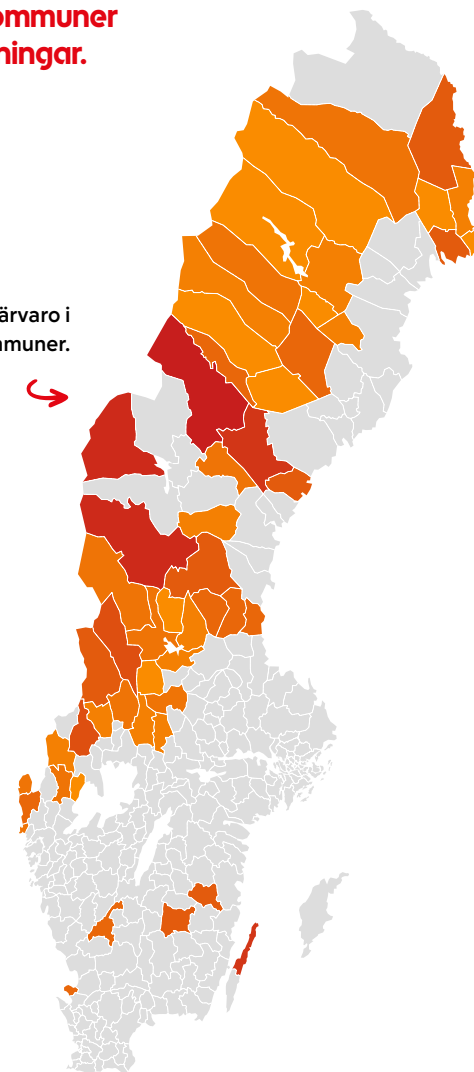
Många företagare inom livsmedelssektorn behöver den lokala handeln för att kunna sälja sina varor.

Men vi har i dag problem med klyftor mellan stad och land. Antalet livsmedelsbutiker i glesbygden har minskat med nära en tredjedel och på många orter finns bara en livsmedelsbutik kvar. Det innebär att sårbarheten är stor om också den butiken skulle försvinna. ICA vill tillgodose efterfrågan hos kunderna på landsbygden. Vi genomför därför stora insatser för att bevara handeln och utveckla landsbygden.

I Sveriges **55 landsbygdskommuner** (SKRs kommungruppsindelning) finns **186 ICA-butiker**.

75 av dessa ligger i 23 kommuner med särskilt stora utmaningar.

ICAs närvaro i landsbygdskommuner.

I dessa **23 landsbygdskommuner** finns det totalt **1 571 jobb** till följd av ICAs närvaro i kommunen

ICAs närvaro på landsbygden bidrar med mer än **en miljard kronor**

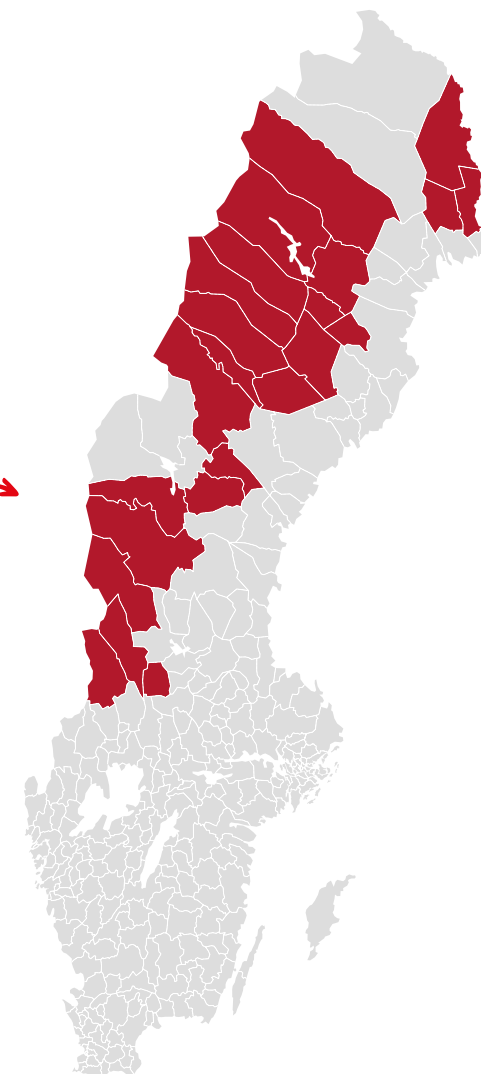
ICAs närvaro på landsbygden bidrar med mer än en miljard kronor

De många ICA-handlarna och deras butiker på den svenska landsbygden innebär en möjlighet för invånarna att få vardagen att fungera, men de är också en viktig del i hela samhällsekonomin på landsbygden och en starkt bidragande kraft bakom jobb och tillväxt.

Med hjälp av den så kallade Raps-modellen har vi räknat fram butikernas samhällsekonomiska betydelse, det vill säga deras bidrag till arbetsmarknaden, hushållens inkomster och de kommunala skatteintäkterna. Modellen bygger på Tillväxtverkets verktyg Raps som används för beräkningar av hur näringslivet påverkar samhällsekonomin.

De beräkningar och siffror som ICA presenterar visar att ICA-butikernas närvaro starkt bidrar till arbetstillfällena och tillväxt också på landsbygden. Tack vare ICA-butikernas närvaro finns det totalt 1 571 arbetstillfällen i de 23 kommuner som den parlamentariska landsbygdskommittén pekat ut ha särskilt stora utmaningar. Förvärvsinkomsterna är totalt 665 miljoner kronor för de personer som har en direkt eller indirekt sysselsättning till följd av ICA-butikerna. Enbart de kommunala skatteintäkterna är 190 miljoner kronor – pengar som kan användas till att investera i den kommunala välfärden. Mätt i bidrag till BRP (Bruttoregionalprodukt) stärker ICA ekonomin i dessa regioner med hela 1 174 miljoner kronor. ICAs närvaro i de 23 utpekade kommunerna innebär alltså över en miljard kronor i jobb och tillväxt.

ICAs närvaro i 23 landsbygdskommuner med särskilt stora utmaningar.

ICAs landsbygdslyft

ICA gör stora ansträngningar för att lyfta handeln på landsbygden. Det stora utvecklingsarbetet för de mindre landsbygdsbutikerna kommer från ICA-handlarna själva. Med deras lokala kännedom, kontaktnät och initiativförmåga utvecklar de sina butiker.

Det statliga glesbygdstödet är viktigt, men det räcker inte för att långsiktigt säkra butiksnärvaron i glesbygden. ICA arbetar därför strategiskt och målmedvetet för att stärka de mindre butikerna och värna ICAs närvaro i hela landet:

ICAs småbutiker

För ICA är det viktigt att alla butiker, oavsett var de ligger, ska få bra förutsättningar. Alla butiker har en särskild person, en sk affärspartner kopplat till sig som arbetar för att stötta och ge råd hur butiken ska utvecklas på bästa sätt. Tillsammans med handlaren görs en strategisk och operativ plan för utveckling av butiken. I denna ingår bland annat översyn av prissättning, sortiment, öppettider

och service. Exempel på insatser som genomförts är förnyelse och ombyggnation i butik, bättre öppettider och skyltning samt ny varuplacering i enlighet med den senaste kunskapen om kundernas behov av produkter. Bättre lokalt anpassade

erbjudanden och nya digitala möjligheter runt marknadsföring är en annan sak. Fokuset på

”ICAs övertygelse är att möjligheten för en butik att kunna överleva och utvecklas även på en mindre ort ligger i engagemanget hos handlaren och i handlarskapet.”

småbutiker inom ICA har varit framgångsrikt och en lång rad butiker har ökat sitt kundunderlag och sin omsättning. Därmed har de också ökat sina möjligheter att fortsätta utveckla verksamheten i bygden. En spännande framtid väntar för många landsbygdsbutiker. Ny teknik som möjliggör att hålla butiken öppen delar av dygnet helt obemannat ger helt nya möjligheter att stärka tillgängligheten och servicen med god kostnadskontroll.

ICA-butikernas lokala inköp

För att kunna erbjuda ett bra utbud av varor i landets ICA-butiker krävs stora och komplexa varuflöden samt kostnadseffektiva och hållbara logistiklösningar. Utöver centrala leveranser från ICA Sverige kompletterar ICA-butikerna sitt varuutbud med lokalt producerade varor. Det lokalanpassade sortimentet utgör i snitt 25 procent av butikens

totala sortiment. I genomsnitt har den enskilda butiken 10 lokala leverantörer, men vi vet att många matprofilerade ICA-butiker kan ha fler än 250 stycken. ICA-butiken är därmed en av de viktigaste försäljningskanalerna för många lokala leverantörer och en viktig marknadsplats för många jordbrukare och lokala livsmedelsföretag i hela Sverige.

Orderportal

ICA centralt har sedan länge möjliggjort för lokala leverantörer att registrera sig i en webbaserad leverantörsportal. Här kan mindre leverantörer göra sina produkter tillgängliga utanför sin egen ort. För att utöka det närproducerade sortimentet och öka försäljningen av svensk mat ytterligare nylanserade ICA 2017 en orderportal. Den gör det möjligt att skapa ännu fler affärsrelationer och kontaktytor mellan butiker och lokala mindre producenter.

Snabbt anslöt sig cirka 180 lokala leverantörer och 140 ICA-butiker. Sedan starten har antalet anslutna butiker och lokala leverantörer vuxit kraftigt – i mitten av 2021 var antalet leverantörer 581 och antalet ICA-butiker 679. Färsksvaror, och frukt och grönt är de kategorier som är störst i den nya lokala orderportalen.

Nablu mejeri – ett exempel på möjligheter för mindre leverantörer

2010 startade Mohamad och Samar Godeh ett litet mejeri i Skåne – från att endast ägnat sig åt hemmatillverkning. De kom till Sverige några år tidigare och deras begränsade resurser gjorde att det tog några år att komma igång. Men tillverkningen av Nablu halloumiliknande ost utvecklades till dagens tiotal produkter – alla tillverkade av mjölk från skånska gårdar. Varje ICA-butik beställer själv sitt sortiment och i Skåne tog flera butiker tidigt in ostarna från Nablu. Fler butiker följde efter och när Nablu anslöt sig till

ICAs lokala orderportal blev det lättare för fler ICA-butiker att hitta och beställa deras produkter. Nablu kunde öka sin produktion och sedan hösten 2019 finns de även i ICAs centrala sortiment. Det gör att familjeföretagets produkter finns tillgängliga för ICA-butiker över hela landet. Detta är ett exempel på att det stora personliga engagemanget, där samhällsansvar kombineras med kundnytta, är avgörande för butikernas framgångar.

Förvärvsinkomsterna för de som har ett jobb till följd av ICA-butikernas närvaro i dessa kommuner är totalt på 665 miljoner kronor

De kommunala skatteintäkterna är på totalt 190 miljoner kronor till följd av ICA-butikernas närvaro.

Utbildning av ICA-handlare på landsbygden

ICA har med stor framgång utvecklat och drivit utbildningsprogrammet Lönsamhet i butik. Detta för att stärka de ICA-handlare och medarbetare som driver de allra minsta butiker på landsbygden och utbildningen anpassades efter deras särskilda förutsättningar. Programmet som pågick under drygt ett år och bidrog till ytterligare kunskap om vad som skapar lönsammare butiker, ökad förståelse för drift, kostnader, lönsamhet, eget agerande och kundservice. Med erfarenhet från detta uppskattade utbildningsprogram planeras en liknande utbildningsinsats för handlare med rätt till glesbygdstöd.

Stöd för stöd

Inom ICA finns en övertygelse om att engagemanget hos handlaren – som entreprenör och egenföretagare – är avgörande för att en butik ska kunna överleva och utvecklas även på en mindre ort. Det stöd som finns för butiker på landsbygden

är ett komplement till ett aktivt och fungerande entreprenör- och handlarskap. Men att söka stöd innebär administration och byråkrati och är särskilt resurskrävande för butiker där marginalerna är små när det gäller tid och pengar. ICA arbetar för att stötta de mindre butikerna så att de kan söka det stöd som finns för butiker på landsbygden.

Lokalt handlarengagemang – Rikard Ohlin, ICA Nära Sillerud

På Silleruds station står ett tåg och väntar. Årets mest företagsamma människa i Värmland 2016 vänder sig om just som han ska kliva ombord och säger ”Om vi ska få folk att resa hit, måste Sillerud vara ett besöksmål.”

Foto: Johanna Kassel

Foto: Johanna Kassel

Sista tåget gått för SJs prestigefyllda Business Class-vagn, men inte för de konferensgäster som törs prova en annan sorts övernattnin. Tåghotellet är bara en av idéerna Rikard Ohlin haft för att göra Sillerud till en turistmagnet. Och loket som driver allt framåt är hans ICA-butik.

För Rikard ska det alltid finnas en anledning till att vilja handla på ICA Nära i Sillerud. Det gynnsamma läget, vid en fyrvägs korsning intill E18, Värmlands pulsåder, är inte tillräckligt. Idag är anledningen tåghotellet, kaféet med restaurangen som har fullständiga rättigheter, bensinmacken framför butiken och servicecentret som idag är ett samarbete med kommunen. Dessutom var ICA Nära Sillerud först ut som obemannad ICA-butik i september 2020. Butiken har förlängt

sina öppettider, kunderna betalar via en självscanningskassa och erbjuder på så vis bättre service till sina kunder.

”Med den IT-mognad vi ser i dagens samhälle ville vi hitta nya sätt att möta nya kunder i Sillerud med omnejd. Vi har testat och labbat mycket tillsammans med ICAs innovationshubb ICAX och hittat en lösning som jag känner mig oerhört trygg med”, berättar Rikard Ohlin.

Inom en snar framtid kommer ett 70-tal av Sveriges drygt 1 270 ICA-butiker att kunna erbjuda obemannad service efter stängningsdags.

ICA-butiken, en gång Rikards morfars brors, har vuxit från en omsättning på fyra miljoner kronor

1988 till det tredubbla 2020. Antalet medarbetare har under samma tid gått från tre till över tio. Störst efterfrågan är det på färskvaror och lokalproducerat.

”Fler än jag inser att ju mer samhället rustar ner på vård och social omvårdnad, desto större betydelse får den lokala butiken”, säger Rikard Ohlin.

”Om vi ska få folk att resa hit, måste Sillerud vara ett besöksmål”

”Politiska åtgärder som kan stärka landsbygdens handelskraft’

Tio konkreta förslag för att lyfta dagligvaruhandeln och företagandet på landsbygden

ICA vill bidra aktivt till diskussionen om hur hela landet ska leva. Vi har i denna rapport visat att ICA-handlarna har betydelse för landsbygden. Vi har också pekat ut de insatser ICA gör för att lyfta ICA-handlarna och hur de i sin tur kan lyfta landsbygden. Men vi ser också ett behov av politiska åtgärder som kan stärka landsbygdens handelskraft.

Våra förslag nedan är konkreta idéer som kan stärka såväl ICA-butikerna som våra konkurrenters verksamhet på landsbygden. Förslagen stärker inte bara dagligvaruhandeln. För många företagare på landsbygden är utmaningarna desamma, även om verksamheten skiljer sig åt. Därför är detta ett förslag som lyfter landsbygdens företagare som helhet.

Ett gott företagarklimat handlar i grunden om bra ekonomiska förutsättningar, god välfärd och tillgång till arbetskraft. Men det är inte

allt. Vi presenterar därför ett antal förslag på politiska reformer som ytterligare kan bidra till att lyfta handeln på landsbygden. Vi vill bidra till en konstruktiv diskussion. För att ge landsbygden goda förutsättningar är det viktigt att goda krafter samverkar och att vi diskuterar konstruktiva förslag.

1 En nationell handlingsplan för att stärka landsbygdens entreprenörer

Det räcker inte att enbart ha ett bra företagsklimat på en ort, det behövs även bra företagare. I mångt och mycket är det kraften hos de enskilda entreprenörerna som kan lyfta företag och därmed orter. Därför vill ICA att regeringen tar fram en handlingsplan för att stärka de lokala företagen och deras entreprenörskap på landsbygden. Det kan göras genom konkreta utbildningsinsatser och ekonomiska incitament.

2 En infrastrukturfond för att lyfta landsbygdens entreprenörskap

En flyttad väg eller en omprioritering av snöröjning kan verka väldigt rimligt i en förvaltningsplan, men kan få skadliga effekter för en ort om det lokala företagsklimatet försämras. ICA anser att det lokala företagarperspektivet behöver få större plats vid investering av infrastruktur. Därför vill vi att det ska göras en nationell översyn av hur investeringar bättre kan stärka företagandet på landsbygden, eftersom det i sin tur stärker en hel ort. För att stimulera det lokala entreprenörskapet föreslår vi dessutom att en nationell infrastrukturfond bildas där kommunerna kan söka medel för investeringar i den lokala infrastrukturen. EU:s strukturfonder skulle kunna vara medfinansierare i dessa satsningar.

3 Enklare, mer rättvisa och förutsägbara regler

Idag tillämpas regler som berör handlare främst på kommunal nivå. Tobakslagen är det senaste exemplet där kommuner får allt för fria förutsättningar att tolka hur lagen ska tillämpas. Det som hanteras effektivt i en kommun, till exempel tillstånd för försäljning av tobaksprodukter, kan vara en omständlig och mycket administrativt betungande process i en annan. En allt friare tolkning av lagar, förordningar och rekommendationer – samt varierande kommunala avgifter och helt olika sätt att handlägga handlarärenden – innebär olika förutsättningar i olika delar av landet. Det ger bristande förutsägbarhet och är negativt för företagsklimatet. Länsstyrelsen har idag ett tillsynsansvar över kommunerna så att dessa utför sina myndighetsuppgifter rättssäkert och effektivt. Vi föreslår därför en utredning för att säkerställa att kommunerna efterlever rekommendationer, lagar och förordningar och att sanktioner genom ex vite införs för de kommuner som missköter sig.

4 En landsbygdsjour för företagare

ICA vill att ett statligt stöd ska riktas till de kommuner och regioner som inför en form av landsbygdsjour för näringslivsfrågor för entreprenörer på landsbygden. Jourcen innebär att den statliga, kommunala och regionala förvaltningen ska finnas tillgänglig för företagare även på kvällar och helger. Det är oftast då entreprenörerna har möjlighet att ägna sig åt administrativt arbete.

5 Lokal samordning för effektiva ledarskiften

I och med att det lokala entreprenörskapet är avgörande för att butiker och andra verksamheter ska fungera måste det finnas möjlighet till effektiva skiften i ledarskapet. För att underlätta för entreprenörerna vill ICA att varje entreprenör som väljer att flytta till landsbygden ska få tillgång till en lokal samordnare som koordinerar kontakterna med myndigheter, regioner och kommuner.

6 Tillgänglighet till säkra betalningsmedel även på landsbygden

Sverige ligger i framkant när det gäller utvecklingen av, tilltron till och användningen av digitala betaltjänster. Utvecklingen är på många sätt bra, men har en negativ inverkan på personer som av olika skäl har svårt att hantera digitala betalningar. Kontanter är fortfarande en nödvändig samhällsservice, vilket innebär ett stort ansvar när det gäller hantering av kontanter. Vi vill att det finns tillgång till olika kontanttjänster över hela landet som gör att kontanter kan cirkulera mellan olika aktörer i samhället. Dessa ska vara lokaliserade så att villkor för avstånd och tillgänglighet uppfylls.

7 Digitalisering skapar nya affärsmöjligheter

ICA vill erbjuda sina kunder bästa möjliga service oavsett var i landet butiken finns. Den strävan delas av andra företagare på landsbygden. För att driva företag på landsbygden är digitaliseringen viktig. Den kan kompensera för långa avstånd och skapa nya affärsmöjligheter. Digitaliseringen minskar

även resursanvändningen och de boende på landsbygden får tillgång till bra service.

Regeringens bredbandstrategi för att nå ett helt uppkopplat Sverige 2025, med tillgång till snabbt bredband, är av största vikt för att människor både ska kunna bo och driva företag på landsbygden.

8 Trygghet i alla kommuner

Idag sker stölder i butik var 15e sekund. Det motsvarar cirka två miljoner stölder under ett år. Inte sällan förekommer även hot och våld i samband med stölderna. I ett välfungerande samhälle måste det därför finnas en tillit till polisen och att de finns till hands vid allvarigare händelser. Idag konstaterar många ICA-handlare på landsbygden att de ibland får vänta i flera timmar på polisen och att de emellanåt även blir ifrågasatta när de ber om hjälp eftersom brottet anses ha för litet straffvärde. Det händer också att ICA-handlare får besked om att de måste släppa ertappade förövare eftersom polisens resurser inte räcker till. Genom att förbättra polisens

närvaro på landsbygden skapas bättre möjligheter att hantera den lokala brottsligheten och förhindra stöldligors framfart på landsbygden. Det kan även öka trygghetskänslan hos såväl handlare och andra företagare som deras medarbetare och kunder. I de fall där det inte är möjligt för polisen att vara fysiskt tillgänglig bör det finnas möjlighet att nå polisen för konkret vägledning. Kommuner måste också få möjlighet att anställa ordningsvakter för att säkerställa ordning på gator och torg.

Foto: Apelöga

9 Ombudsverksamhet i landsbygd

Många ICA-handlare och andra livsmedelsbutiker är ombud för statlig verksamhet, till exempel post- och paketservice och utlämning av alkoholhaltiga drycker. Att vara ombud innebär idag ett ganska omfattande arbete och dessutom ökade kostnader. Det krävs därför en löpande översyn av ersättningarna till de butiker som fungerar som ombud för samhällsservice, så att deras kostnaderna täcks.

10 Större tillgänglighet för lokal offentlig upphandling

Många offentliga inköpare vill gynna livsmedel som är närproducerat när de gör upphandlingar till kommuner och regioner. ICA anser att det kan vara fördelaktigt att ha en närmare dialog med de lokala näringsidkarna inför offentliga upphandlingar. Detta för öka incitamentet för lokala företagare att delta. Det är givetvis inte förenligt med gällande lagstiftning att särskilt gynna vissa företagare framför andra. Men det är fullt möjligt att kommuner och regioner genomför åtgärder för att allmänt främja det lokala näringslivet.

"Vi verkar och lever i hela landet och är beroende av att hela landet ges förutsättningar att utvecklas."

Slutord

ICAs målsättning är att hela Sverige ska få leva. Det har sin utgångspunkt i hela vår verksamhet och vårt samhällsbidrag. I likhet med andra som lever och verkar på landsbygden är vi beroende av att få rätt förutsättningar för att utvecklas. När butiker på landsbygden slår igen kan det innebära dödsstöten för en mindre ort. Tvärtom kan en butik som utvecklas innebära en pånyttfödelse för ett samhälle. Vi kallar det för handelskraft när livsmedelsbutiker är med och lyfter landsbygden. Vi på ICA är beredda att fortsätta ta vårt ansvar för en levande landsbygd och vi hoppas och tror att politiken tar sitt. Det är dags att gå från ord – till handling.

ICA

ICA | **HANDLARNAS
FÖRBUND**